

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične štev. se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici. Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele štev. po 5 nvč. (10 stot.)

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 3 st. mm. osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnia vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez doposlane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kror 5-20, za pol leta Kror 2-60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Ne frankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti štev. 20.

Poštno-hranilnični račun štev. 841-652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Parlamentarni položaj na Ogrskem.

BUDIMPEŠTA 30. (Izv.) Politična sezona se prične na Ogrskem dne 14. septembra z ministrskim svetom.

Prihodnjega dne se poda ministrski predsednik Lukacs na Dunaj, kjer se udeležijo skupnega ministrskega sveta, v katerem se definitivno precizira stališče napram novim zahtevam vojnega ministra, vit. Auffenberga, posebno glede nabave novih jeklenih topov.

Minister Josipovich o razmerah na Hrvaškem.

BUDIMPEŠTA 30. (Kor.) „Az Est“ objavlja pogovor z ministrom za Hrvaško Josipovichem. Na vprašanje, pod kakimi pogoji bi bilo možno na Hrvaškem zopet uspostaviti ustavno razmerje, je minister izjavil, da je prvi pogoj to, da oni, ki se priznavajo za unioniste, to niso le navidezni unionisti temveč ta program tudi zastopajo pošteno in odkrito. Le potem bo možno na Hrvaškem doseči večino. Na vprašanje če je upanje, da bo kmalu možno sestaviti unionistično večino, je minister izjavil, da je od koalicije odvisno, če bodo na Hrvaškem uspostavljene ustavne razmere, katerih zgoraj ne žele nič manje, kakor zdolaj.

Izgon regnikolov iz Pule.

PULA 30. (Izv.) Danes je policija izgnala šest tujak nastanjenih regnikolov, ker so se udeleževali agitacij razpuščenih iredentističnih društev „Edece“ in „Circolo di cultura“.

Potovanje nemškega državnega kancelarja na Moravsko.

BEROLIN 30. (Izv.) Dne 5. septembra se poda nemški državni kancelar pl. Bethmann-Hollweg v Ogrsko Gradišče, kjer ostane do srede septembra. O tej priliki bo imel nemški drž. kancelar tudi sestanek z ministrom zunanjih zadev grofom Berchtoldom.

Ministrska kriza na Bavarskem.

BEROLIN 30. (Izv.) Tu so razširjene govorice, da se nahaja bavarsko klerikalno ministrstvo Hertling v veliki krizi.

Poset ruskega carja na Francoskem in Angleškem.

PARIZ 30. (Izv.) „Patrie“ doznaja iz zanesljivega vira, da obišče ruski car prihodnjo pomlad francoskega predsednika in angleški dvor.

Manifest kralja Ferdinanda na bolgarski narod.

SOFIJA 30. (Kor.) Uradni list objavlja manifest, ki ga je kralj Ferdinand izdal na narod o priliki jubilejnih slavnosti. Kralj izraža v tem manifestu svoje veselje na občeudovanja vrednem napredku Bolgarije v zadnjih 25 letih, proslavlja politično modrost in velike sposobnosti bolgarskega naroda, ki so državi vzagotovili časten sedež v civilizovanem svetu. Kralj izjavlja, da je srečen, ker je tudi on pripomogel skromni del k tej veliki kulturni povzdigi, ter se zahvaljuje konečno za čustvo ljubezni in zvestobe, ki so mu bila izražena o priliki 25 letnice kar je zasedel prestol.

Upor v kaznilnici.

LODŽ 30. (Izv.) Listi javljajo iz Pjotr-kova: Radi slabega ravnanja in slabe hrane

v tukajšnji kaznilnici, so se uprle jetnice. Kaznilniški stražniki so bili prešibki, da bi ukrotili zbesnele ženske, ki so udrle na dvorišče. Poklicati so morali policijo in pozneje celo vojaštvo, ki je oddalo salvo proti upornicam. Nekatere ženske so udrle proti vojakom in iztrgale nekaterim puško iz rok. Štiri ženske so ubite, sedem jih je težko in šestnajst lahko ranjenih. Voditeljice upora so zaprli v posamezne celice. Nekega stražnika, ki je pomagal ženskam, so aretirali. Ječa je vojaško zastražena.

Homatije na Kitajskem.

LONDON 30. (Izv.) Tukajšnji listi pri-našajo alarmujoče vesti iz Kitajske. „Daily Telegraph“ javlja iz Pekinga:

Položaj se vedno bolj poostreje. V Tong Čenu so se uprli vojaki. Uporniki ropajo po mestu. Mesto je v razvalinah. Uporniki so uprizarili med prebivalci pravcato klanje, ter korakajo proti Pekingu. Vlada je ukrenila vse potrebne varnostne odredbe; odposlala je proti upornim vojakom topništvo in oddelke strojalnih pušk. Na okoliših Pekinga so postavljeni topovi, da odbijejo napad upornikov. Juanškai nima tu nikakega zaupanja, vsi znaki kažejo, da stoji Kitajska pred novo meščansko vojno.

Turško-italijanska mirovna pogajanja

PARIZ 30. (Izv.) Kakor doznava iz privatnih vestij, se podaja italijanski udeleženci mirovnih pogajanj na italijansko mejo, kjer se snidejo z italijanskim ministrskim predsednikom Giolittijem, da mu poročajo o teku pogajanj ter da dobe od njega novih instrukcij.

O klanju v Sandžaku.

BELIGRAD 30. (Kor.) Iz Slenice in drugih krajev na mejo pribegli prebivalci se zopet vračajo v svojo domovino, ker so v Slenico prišli turški vojaki in je zato tam nastal mir.

Mir na grško-turški meji.

ATENE 30. (Poročilo atenske brzjojavne agenture.) Turški vojaki so včeraj napadli dve utrjeni obmejni stražnici. Pri tem sta bila ubita en grški orožnik in en grški vojak. V drugem spopadu sta bila ubita dva turška vojaka. Vojno ministrstvo je odredilo ojačenje obmejnih straž. Uvedena je stroga preiskava.

O cvetličnih dnevih.

Napisal Milko Naglič.

Amerikanska navada, iti z dobrodelnimi prireditvami iz dvoran na ulico, je postala tudi v Evropi usuelna in v obliki „cvetličnih dnevov“ naravnost priljubljena. Saj združuje cvetlični dan v prijetni družabni obliki zabavo za kupovalce in prodajalce. Kdo se ne bi ženiral ljubke ponudbe srčkanih prodajalk kvitirati le s hladnim „hvala“, kdo se more ustavljati ljubeznivemu napadu prodajajoče dame? In še celo člani meščanske družbe med sabo! Vsak koketni pogled se mora plačati s šopkom cvetk, vsak nasmeh, vsaka beseda nas sili, da vedno in vedno odpiramo denarnico in to še s smehljajem, z galantno zahvalo prodajalki.

V predmestjih se vrši vse resnejše, enostavnejše. Ponu ba, obolus, slovo itd. vedno enako. In vendar nikdo ni brez cvetke! Ženica, ki gre pol ure daleč, da

kupi za par vinarjev ceneje, ne pomišlja dati za cvetko dvajsetice. — Resnično lepo in zanimivo je prisostvovati cvetličnemu dnevu v naših vlemestih.

Ce pregledujemo namene cvetličnih dnevov, vidimo, da se po največ vrše te prireditve za dobrotovrne namene. Letošnji dunajski cvetlični dan je bil posvečen dvanaestim dobrodelnim društvom, ki skrbje za bolne otroke in najrevnejše sloje. Graški cvetlični dan pa bi se naj vršil za dojenčke, ki pogrešajo domačega oskrbovanja.

Lepi so ti nameni tam, kjer je preskrbljeno na drug način za vsakdanje narodne in prosvetne potrebe in zahteve. Drugače pa je pri nas, ko celo naše najvažnejše kulturne ustanove komaj žive in še to le od domoljubnih prispevkov naprednih Slovencev. V tem boju za obstanek ne moremo skrbeti za vzvišene naloge socialne ljudomilosti, saj zadošča naš trud komaj za izvrševanje naših najvitalnejših narodnih nalog in to tem bolj, ker nemški šovinizem v naših obmejnih mestih ali direktno ali pa pod krinko „ubogih otrok“ zbira za „Südmarko“ in „Schulverein“, ki je od letošnjih koroških in štajerskih nemških cvetličnih dnevov prejel neverjetno visoke svote, ki dosegajo 100.000 kron.

Zato je pri nas popolnoma naravno, da so izdale „Branibor“, „Družba sv. Cirila in Metoda“, „Organizacija svobodomiselnega dijaštva“ in „Slovenska Sokolska zveza“ oklic na ves narod, naj se v letošnjem septembru vrši po vsem Slovenskem v vsakem kraju cvetlični dan v korist obmejnim šolam, sokolski narodni organizaciji in revnemu dijaštvu, ki študira na nemških šolah v tujih krajih.

Ko bomo imeli vse, česar smemo kot člani „kulturne države“ zahtevati, tedaj bomo v svoji priznani požrtvovalnosti lahko sledili lepim humanitarnim vzgledom središnjih sosedov.

Pri Nemcih je postala navada, da se samo gotova vrsta, po večini umetno izdelanih cvetic prodaja pri takem cvetličnem dnevu. Tako se je letos prodajal na Dunaju le rumeni narcis, v Monakovem šipek, v Gradcu šmarnica itd. Kakor pa je ceno, če se naroča toliko stotisečev umetnih cvetk naenkrat, vendar so stroški le še veliki, in so znašali v Monakovem pri 65.000 M čistega dohodka celih 30.000 M. Zato so v manjših krajih začeli s prodajanjem svežih cvetk, posebno, če se jih lahko brezplačno dobiva v zadostni množini in primerni kvaleteti. Na ta način se je vršil lani ljubljanski cvetlični dan in letos cvetlični dan v Celovcu, na Bledu in Semmeringu. Zelo dobra je bila tudi ideja avstrijskega mornaričnega društva, ki je lani 18. avgusta po vseh svojih podružnicah v korist našega brodograja ter mornarskih vdov in sirot prodajal čokoladne bonbončke. Ne bilo bi torej napačno, če bi našo lanko ljubljansko cvetlično dnevno prakso modificirati v toliko, da bi vsaka narodna Slovenka, če osebno ne sodeluje, prispevala ali 200 cvetk ali 200 v stanjloj zavilih finih bonbonov.

Kar se tiče števila prodanih cvetk so zanimive številke: Na Dunaju so imeli 2 milijona cvetk, ki so jih razprodali že do opoldneva, v Gradcu so letos do opoldneva prodali 170.000 umetnih šmarnic in v Celovcu, kjer so imeli pripravljenih 30.000

cvetk, so jih poprodali že ob 9. zjutraj! V Ljubljani smo lani pri še nezadostni organizaciji te prireditve prodali okoli 20.000 cvetk. Letos jih bomo rabili najmanj 30.000.

Kar se tiče finančnih uspehov, so cvetlični dnevi najcenejša prireditev in dajo do 92% čistega dobička, kakor smo ta rekord dosegli lani v Ljubljani. Nasprotno pa so ljudske veselice s paviljoni, godbami itd. zelo drage. Tam znašajo stroški priprav in vsega aparata 3/4 vseh dohodkov in je torej čist dobiček približno za 1/4 manjši, kakor so stroški. Jubilejna veselica družbe sv. Cirila in Metoda dne 3. julija 1910 v Ljubljani je izkazala n. pr. prejemkov 20.623 K 11 v, izdatkov pa 14.452 K 87 v. Zato so se tudi iz praktičnega stališča tako priljubili cvetlični dnevi, ki so dali n. pr. letos v Londonu 600.000 K, na Dunaju l. 1911 190.000 K in letos 300.000 K ter v Monakovem letos 65.000 K čistega dobička.

(Zvršetak pride.)

† Grof Henrik Calice.

Umrli je v Gorici v visoki starosti 81 let eden izmed bivših najboljših avstrijskih diplomatov. Grof Henrik Calice se je rodil l. 1831 v Gorici, obiskoval je tukajšnje gimnazijo in vseučilišča na Dunaju, v Heidelbergu in Parizu. Prišel je svojo konzularno kariero v Carigradu, od l. 1859 do 1864 je bil konzul v Liverpoolu, nato je prešel kot akreditiran poslanik na kitajski, sljamski in japonski dvor. Imenovan je bil vsled zaslug generalnim konzulom v Bukareštu in dobil je tem potom naslov barona. L. 1878 ga je cesar imenoval tajnim svetnikom in postal je sekcijski načelnik pri ministrstvu zunanjih zadev. Zve dve leti pozneje je bil premeščen kot poslanik v Carigrad, kjer je ostal celih 26 let. Carigradsko poslanstvo je med avstrijskimi najbolj delikatno poleg petrograjskega in zaradi velikih nalog, ki jih je grof Calice izvršil na tem mestu tekom četrst stoletja, je dobil podedujoč grofovski naslov.

Zadnja leta svojega življenja je preživel v St. Petru pri Gorici in se je jako intenzivno bavil s furlansko literaturo.

Mestni svet tržaški.

Svet. Černivec nadaljuje svoj obstrukcionističen govor. — Izjava županova.

Ob 8-5 zvečer je župan v navzočnosti 55 svetovalcev otvoril sejo. Od slovenskih svetovalcev so bili navzoči: Dr. Martinis, Miklavc, Pertot Josip, dr. Pertot Just, dr. Rybář, Sancin, dr. Slavik; opravičen Gorjup. Po prečitaniu zapisnika zadnje seje, proti kateremu ni nobenega ugovora, je podal župan besedo

svet. Černivcu, ki je nadeljeval svoj zadnjikrat prekinjeni govor. Večina — je dejal — je še pri zdravju, to se vidi iz tega, da se še ne kaže prav nič zmučeno. Torej pa nadaljujmo!

Mi socialisti nismo nasprotni resni in temeljiti diskusiji o vodnem vprašanju. Toda nasproti sedanjemu predlogu večine nam je prvi cilj: ovrnanje!

Očitane nam vedno, da nimamo pravice tako kritizirati Vaše predloge, češ da nismo tehniki. Res nismo tehniki, toda v svojih izvajanjih se vendar vedno oslanjamo na mnenja inženirjev Künzerja, Ducatija, Planija in Gairingerja. Da, mogli bi citirati tudi popolnoma Vaše ljudi, če hočete, tudi

— ne bi mogel niti imenovati niti opisati onih čustev, ki jih je v meni pobudila krasna, umna in zvitá Berta. Niti Madlena niti jaz nisva mogla biti več brez nje niti trenotek in veselila sva se temu, ali pa sva vsaj mislila, da je tako. K temu pa je prišel še ta nesrečni Tivadar — In ta se je zdel srečnejši, če je videl Berto poleg naju. Tako je bilo, da so prešli dnevi in dnevi, da nisem bil na samem z Madleno, temveč sta bila vedno poleg naju Berta in Tivadar. Bilo je celo navadno na izletih, ki sta jih prirejela sedaj Berta, sedaj Tivadar — da sem bil jaz poleg Berte. In tako je nastala med nama neka intimnost, neka vez, ki je bila znana samo nama — In — in mene je popolnoma omamila strast. Začel sem jo primerjati z Madleno — In čase, ki sem jih preživel poleg ene in poleg druge. — In to je bil začetek nesreče za moje srce. — Dvajsetletnemu mladeniču je morala biti čarobnejša in zamamljivejša zrela, krasna, romantična in svobodnjaška Berta — poleg tega burna in strastna žena, ki ni zahtevala od mene ničesar drugega nego ljubezni — nego pa je bila čista, deviška Madlena, ponosna, sveta in nepristopna — in kateri naj bi bil žrtvoval svojo svobodo ter se njej na ljubo vdal filistrskemu jarmu, kar se končno zdi zakon vedno tako mlademu človeku, kakršen sem bil jaz.

(Dalje.)

PODLISTEK

Osvit.

Slike iz tridesetih let.

Spisal Kaaver Šandor Gajski. — Prevel A. E.

— Cerović ga je pazljivo poslušal, vendar pa je želel, da bi mu Ivan povedal kaj o svoji pustolovščini z gospo Burchavenovo, kako se je ločil od nje, da — in tudi to še, kje je bil z lepo gospo — končno, ali jo še ljubi in ali ve, da se je krasna Madlena omožila medtem? Toda ni se upal vprašati prijatelja. Ta je bil tako zamišljen, da ga ni hotel prekiniti, a bal se je tudi, da bi ga Ivan imel za lahkomišelnega dečka, ki ne pojmuje svetosti in velikosti teh novih idej.

— Sreča, sreča, da sem prišel tjakaj! — se je prekinil Ivan sam. — Vidiš torej, tako se uredi stari pogovor o sreči v nesreči. Ko bi ne bil predminole jeseni napravil one neumnosti — saj veš — (in tudi njega je obšla lahna rdečica ob teh besedah) — bi bil ostal doma, najbrž bi se bil oženil — in ostal slepec sredi belega dne in bi ne bil videl sijajne luči slovenske, niti bi ne bil slišal glasu slovenskih vil. Res — sreča, da sem tedaj zapustil Zagreb.

— Oprostili mi — amice Ivica — da te vprašam, toda tu so se take neumnosti blebetale o vsej stvari — generalovka Libendorfova je pripovedovala cele romane — no da — ko si nenadoma odšel in nihče od nas ni slutil ničesar? — se je po ovinkih približeval Cerović svoje vprašanju.

— Ves svet je mislil, da vzameš Madleno, da si zaročen, a potem si izginil. — Ne jezi se, prosim te! Ali sem te razžalil? — Na Ivanovem obrazu se je zares pokazal nezadovoljen, tmuren oblak, in mračno se je zagledal predse, ne govoreč nič prvi trenotek. Cerović se je v svoji dobroti že bal, da je razžalil prijatelja in je z nemirom v duši pristopil k oknu, gledaje na ulico, kjer so se otroci hrupno preganjali za neklim norcem.

— Ljudje seveda vse zavlačujejo in pretiravajo — je začel Ivan in se vsedel na ozek divanček ob steni. — Vem dobro, da sem v očeh vašega sveta pustolovec, ki sem se pregrešil proti božjemu zakonu in ki — ah — nočem naprej! — Da — res sem se spotaknil in nočem se opravičevati, ali delati nedolžnega. Pogrešil sem, pogrešil. Mea culpa — a končno me je zadel tudi kazen — izgubil sem po svoji neumnosti Madleno! — Ali misliš, da lahko prenašam to? Toda kriv sem — zato moram tudi trpeti. Ali bog je milostljiv — in mi je

Vašega Rossettija, ki ste mu še po smrti delali velike krivice, seveda ne kot tehnika. Vsi se v svojih poročilih sklicujejo na svoje inženjerje, kakor Vio, Piacentini, Braiddotti itd., ki so morda kot taki izvrstni, vendar jih oni prej imenovani, na katere se mi oslanjamo, prekašajo.

Nato je pričel govornik citirati brošuro inženjerja Kinzerja, graditelja dunajskega mestnega vodovoda. Ponavljal je pri tem večinoma stvari, ki smo jih že slišali. Govornik ni za noben načrt, on je le za gotov sistem, namreč za sistem vodovoda, ki je napeljan z visokega, da voda pada in da je ni treba dvigati. Proti predloženemu timavskemu je pa predvsem zato, ker večina ni niti dokazala niti skušala dokazati doslej, da ni mogoče priti do boljše vode, nego je draga in umazana timavska. Dunaj se svojimi dvema milijoni prebivalcev potrebuje dnevno 326.000 m³, Trst, ki tvori le 10 del Dunaja, bi torej potreboval 32.600 m³ dnevno. Na pitno vodo in vodo za javne namene pride na Dunaju od vse porabljene vode 160.000 m³ dnevno, torej manj ko 80 litrov na osebo. Za Trst pa se zahteva 200 do 250 litrov za osebo na dan. In na Dunaju se tako malo vode porabi, ker je draga; stane namreč kubični meter 15 vin. Kaj pa bo šele v Trstu, kjer bo voda že po sedanjih računih, ki so šele na — papirju, stala 19 vin. kubični meter, a bo v resnici stala tudi dosti več. V proračunu za timavsko vodo vidim namreč, da manjka mnogo postojank: na pr. sklad za vzdrževanje oziroma obnavljanje napeljave.

Sem za sistem padajoče vode, ker — kakor izhaja iz zgledov, ki sem jih zadnjič navedel iz Nemškega — je voda cenejša tam, kjer je napeljana z visokega, dražja tam, kjer je napeljana z nižine. Citira Monakov.

Dunaj je skrbel pri svojem najnovejšem vodovodu le za 33 let (do l. 1943) naprej. V Trstu pa je potreba seveda skrbeti do tedaj, da bo mesto imelo pol milijona prebivalcev. Mi sicer želimo mestu, da se razvija in mogočno razraste. (Proti dr. Rybaču:) Posl. dr. Rybač se že smeji, češ, mesto se bo pomnožilo z doseljenci iz slovenskih krajev, in tedaj postane iz slovenske manjšine večina! Toda priseljenci bodo proletarci!

Edina prednost Timava je, da ima dosti vode. Pa kaj nam je treba toliko vode, če je ne bomo rabili. Celo po Kinzerju nam ne bo treba, čeprav se mesto razmnoži, več nego kvečjemu 6000 m³ na dan.

Kinzer tudi konstatira dejstvo, da je Timavo zelo umazano. So nekateri časi v letu, ko se sploh Timava ne more očistiti. Takih „nesrečnih“ dni je za Timavo povprečno 100 na leto.

Poročilo, ki ga je sestavilo kemično preskuševališče v Berlinu, je, kakor tudi dosledno Vaše časopisje, ugodno za Timavo. Tako ugodno (ironično), da bom jaz predlagal svoji stranki, da ga natisne v 10.000 izvodih in razpošlje po hišah!

Pri tem je omenjal novega filtra ob Timavi, ki ga je po njegovem mnenju postavila občina. Župan pojasni, da je novi filter privatna last.

Reka ima pri izlivu v Škocjanu 35.000 kub. metrov na dan. Del Reke se izliva pri Sv. Ivanu na Vrdeh, del pri Cedasu ob Barkovljah, del pri Brojenci. Od kod torej voda, ki prihaja ven pri Timavu? To je voda, ki se zbira na celi kraški planoti med Gradsko-Herpeljami-Divačo in Komnom.

Bogve kake tvarine prinaša ta voda s sabo in bogve če nam Timava ne prinese v Trst legar (tifus), ki že sedaj pri nas tako razsaja. In kdo mi more potrditi, da ni ta legar ravno iz Brojence?

Protifik: Jaz!

Černivec: No, če rečete Vi, bo že res.

Kinzer nadalje pravi (čita): da Timava prinaša s seboj letno po 400.000 kg blata. Da, gospoda, ob gotovih prilikah privleče do 10 vagonov na dan s sabo! In v takih slučajih se bodo po Kinzerjevem mnenju pokazale ogromne težave; potreba bo eventuelno celo zaustaviti napeljavo vode! Poleg tega bodo stroški za čiščenje seveda dosti dražji. Po Kinzerjevem računu bodo znašali vzdrževalni stroški toliko, kolikor odgovarja obresti kapitala od K 12.000.000!

To umazano in drago vodo nam torej hočete pripraviti, dočim imamo n. p. v Reki izvrstno in cenejšo vodo.

Kinzer konstatira pri Timavu sledeče prednosti: 1) velika množina, 2) bližina (26 km), 3) dovoljenje bi se hitro dobilo; slabe strani: 1) 100 dni v letu je moten, zato potrebna vedna filtracija, združena z velikimi težkočami, 2) veliki vzdrževalni stroški.

Glede napeljave vode iz reke Bistrice in umetnih jezer ob Reki, konstatira Kinzer sledeče prednosti: 1) izvrstna izvorna voda, 2) tekla bo sama vsled lastne moči do Trsta in bo 3) lahka napeljava na najvišje točke Trsta in okolice. Slabe strani tega projekta pa so: 2) velika oddaljenost (49 km), 3) velika odškodnina, 4) povprečno le 50 m³ na dan, 4) dovoljenje bi se ne moglo dobiti hitro.

Zaradi velikih prednosti imenuje Kinzer

ta projekt pravi za klad, ki zasluži, da se ga dvigne, tudi če se rešitev vodovodnega vprašanja nekoliko zavleče.

Na to — ob 9 in pol — je prekinil župan govornika, češ, da bo lahko nadaljeval na prihodnji seji, ki bo sklicana čez 8 dni pisмено.

H koncu je župan prečital sledečo izjavo:

V teku razprave o novem vodovodu se je pokazalo, da vlada še mnogo nejasnosti in netočnosti v tem vprašanju. Da se dvomi odpravijo in dožene pravo, je župan sklenil poklicati inženjerja Kinzerja z Dunaja in Schenkela iz Gradca, ki sta že oba vljudno obljubila, da prideta in podasta ustmeno pojasnila mestnim svetovalcem. V to svrhu bo sklical župan prihodnji teden anketo, h kateri naj vsaka izmed treh strank mestnega sveta pošlje po 4 zastopnike. Povabljeni bosta tudi 1 zastopnik namestništva, 1 namestništveni tehnik ter 1 zastopnik poljedelskega ministrstva.

Slovenska in socialistična manjšina, ki nimata v svoji sredi tehnikov, smeta pritegniti h razpravam po enega tehnika, ki vživa njih zaupanje in ki biva v Trstu. Seje bodo zaupne in neobvezne. O njih se bo vodil stenografski zapisnik, častniki bodo imeli dostop.

Ob 9.40 zvečer je župan sejo zaključil.

Po seji so socialisti pred magistratom demonstrirali, pa jih je policija kmalu razgnala.

Posebni vlak

ki gre v nedeljo 1. septembra iz Ljubljane v Trst, vozi po sledečem vspredu:

Odhod iz Ljubljane ob 5. uri zjutraj.

Prihod v Borovnico ob 5.28

„v Logatec	6.02
„na Rakek	6.30
„v Postojno	6.51
„v St. Peter	7.10
„v Divačo	7.38
„v Nabrežino	8.11
„v Trst	8.36

Posebni vlak torej vozi s hitrostjo brzovlaka, kajti iz Ljubljane pripelje v Trst v 3 urah 36 minut. Nazaj pa vozi:

Odhod iz Trsta ob 12.20 po noči oziroma zjutraj 2. septembra.

Prihod v Nabrežino ob 12.53

„v Sežano	1.34
„v Divačo	1.56
„v Gor. Ležce	2.15
„v St. Peter	2.38
„v Postojno	2.59
„na Rakek	3.16
„v Logatec	3.33
„v Borovnico	3.53
„v Ljubljano	4.22

Cene vožnje so z vseh postaj sem in tje K 6 ali pa navadne cene, kakor pri poštinih vlakih. Navadni vozniki listki se dobijo pri dotičnih poštinih postajnih blagajnah, listki po 6 K tur-retur pri konduktorju. Kdor se hoče pa tudi voziti s posebnim parnikom pri zabavni vožnji na morju plača 2 K in sicer šele na parniku ali pa med potjo pri rediteljih.

Zabavne vožnje po morju se lahko vsakdo udeleži ter stane za posamezno osebo 2 K, za otroke do 10 let 1 K. Plača se na parniku, oziroma pri rediteljih. Ker bo ta zabavna vožnja s posebnim parnikom jako imenitna, priporočamo vsem, da se poslužijo te izvanredne prilike, da se za zgoraj omenjeno nizko ceno udeležijo tako obsežne vožnje z elegantnim salonskim brzoparnikom, ki vozi ob 1. uri popoldne iz Trsta v Milje, Koper, Piran, potem v Gratež, Griljan, Miramar, Barkovlje in nazaj v Trst. Parnik vozi 3 ure ter dospe še le ob 4 uri nazaj v Trst.

Domače vesti.

Opozarjamo, da Ljubljanci ne pridejo ob pol desetih, kakor javljeno, temveč že ob pol devetih. Zato treba da so naši ljudje zbrani pred južnim kolodvorom že ob osmih.

„Slovenec“ je na nečuten način osebno napal g. dr. Jedlowskega, namigovaje na nečastna dejanja. Na to je prejel gosp. dr. Jedlowski od odvetnika gosp. dr. Rybača nastopno pismo:

Velevljeni gospod

Dr. Jedlowski

Trst.

Drage volje konstatiram resnici na ljubo, da ste Vi zapustili moje pisarno popolnoma prostovoljno, ker ste Vi na prošnjo prof. Mandića vstopili v uredništvo takrat ustanovljenega lista „Balkan“.

Zavračam ob enem vsak dvom o poštenosti Vašega službovanja v moji pisarni in Vas pooblašam, da to pismo objavite.

S spoštovanjem

Dr. Rybač.

V Trstu dne 30. VIII. 1912.

Ker „Slovenec“ podtika d. ru Jedlowskemu židovstvu, konstatujemo, da je ta gospod katolik in sin katoliških starišev. Nasproti drugim namigovanjem konstatujemo še, da je g. dr. Jedlowski še danes odbor-

nik političnega društva „Edinost“, „Dramatičnega društva“ in društva „Strossmayer“.

Končno izjavljamo: ker se je „Slovenec“ podal na polje osebnih napadov mu ne bomo več odgovarjali. Nam so interesi tržaškega Slovenstva previsoki, da bi jih profanirali in oškodovali s takim načinom polemičnih bojov. Dr. Jedlowski pa si poišče zadoščena pred protinim sodiščem ljubljanskim.

Osebnosti. Včeraj sta dospela v Trst in se nastanila v Exelsior Palace Hotel-u: turški general Esad paša in generalni auditor, sekcijski načelnik vojnega ministrstva Edvard Entremont z Dunaja.

Dvorna vest. Nadvojvodinja Marija Josipa se je podala včeraj ob polnoči s sinom nadvojvodo Maksom na vladnem parniku Audax v Milje.

Socialnodemokratsko bahaštvo in železničarji. (Dopis.) „Zveza jugoslovanskih železničarjev“ je predsinocnim sklicala v veliko društveno dvorano v ulici Sv. Frančiška Asiškega javen shod jugoslovanskih železničarjev, da bi se objektivno, mirno in točno razjasnilo besno agitačno počenje v razsulu nahajajoče se socialistične organizacije železničarjev, ki je zadnje dneve začela naravnost obupen boj proti „Zvezi“.

Na dnevnem redu nahajajoče se vprašanje o 17 milijonskem predlogu socialnodemokratskih poslancev v zadnjem državnozbornem zasedanju je privabilo jako mnogo železničarjev na shod, da slišijo pred vsem objektivno poročilo drž. posl. dr. Otokarja Rybača o postanku in usodi papirnatega socialno - demokratskega, 17-milijonskega predloga, zlasti, ker so zadnji čas začeli socialistični kričavi in hripavi agitatorji proti našemu poslancu strašiti med železničarji z brezvestno in nesramno zavlitim očitanjem. Namen shoda, da izpodbije socialistični agitaciji temelj, je popolnoma vspel.

Na zborovanju je bilo navzočih okrog 600 železničarjev, med njimi tudi nekaj socialnodemokratskih radovednežev, ki so potem skušali nekoliko motiti drugače nad vse mirno in dostojno vršeče se zborovanje. Predsednik ZJZ, Ivan Škrjanec, je s kratkimi pozdravnimi besedami otvoril shod in takoj podal besedo drž. poslancu dr. O. Rybaču.

V obsežnem, jasnem in vsakemu, tudi priprostem delavcu razumljivem govoru je poslanec dr. Rybač pojasnil razmere in ustroj državnega zbora, temeljito in odločno je pred vsem zavrnil nečedno očitanje socialnodemokratskih agitatorjev, češ, da ni on pri glasovanju o gorenjem socialističnem predlogu pravilno postopal, da je imel pri tem posebne namene, zlasti z ozirom na volitve. V jasni luči je pokazal neutemeljenost teh obrekovanj, ker se narodna stranka in niti on ne bojita volitev, kakor socialni demokratje.

(Govor po stenografskem zapisniku prinesemo v eni prihodnjih števil.)

Zborovalci so sprejeli izvajanja dr. Rybača z veseljem in zadovoljstvom na znanje, kar je dokazala tudi na to sedeča debata, kateri je socialnodemokratski „fratja“ Jožef Hladnik iz Nabrežine, ko je skušal omalovažiti vpliv Rybačevih stvarnih pojasnil o socialnodemokratski politični taktiki nasproti narodnim poslancem prilil precej živahnosti in življenja ter izzival salve smehu. Mož se je med drugim povspel do očitanja na naslov govornika, češ, da je bil njegov govor za zborovalce — preučen!

Poslanec dr. Rybač mu ni ostal dolžan primerne odgovora. Zborovalce so naravnost elektrizirala njegova izvajanja glede taktike tržaških socialistov nasproti slovenskim šolskim zahtevam!

Poslušno, odločno in trdo pa je tudi Ivan Jaklič zavrnil gorenje, sicer v nedolžno obliko zavito insinuacijo Hladnikovo, kakor da so narodni železničarji neuki in neumni ljudje, ki da ne morejo „kapirati“ takih govorov.

V debato sta še posegla železničarja Erbežnik in Lokar, naker je predsednik shoda, Ivan Škrjanec, po rešeni drugi točki dnevnega reda v mirnih besedah predložil železničarjem nečedno besnenje nasprotne organizacije, ki je zašla že tako daleč, da je začela z osebnostmi, pri tem pa milo javka, da se mora posluževati takih bojnih sredstev.

Volitve v delavski odbor pri c. kr. državni železnici. Iz krogov državnih železničarjev se nam poroča: C. kr. državna železnica je razpisala volitve v delavski odbor, ki morajo biti do 7. septembra zvečer dovršene.

Dotične določbe, ki so izšle v uradnem listu dne 20. avgusta t. l., določajo popolnoma jasno, da morajo načelniki osebno, ali kjer je to radi velikega števila delavstva nemogoče, po posebnih zaupni osebi, ki izročijo glasovnice posameznim delavcem in jih pri tej priliki pouči kakor jih treba izpolniti. Ta naredba pa se žalibog ne izvršuje, temveč se dogajajo posamezni slučaj, da dotični predpostavljene in izročajo glasovnice posameznim delavcem, temuč jih pridržijo; dotičnim pa, katerim so glasovnice izročili, vsiljujejo socialno demokratske nalepne listke, po navodilu, ki so jih dobili na socialno

demokratskem shodičju dne 28. t. m., kjer je g. Kopač priporočal, naj delajo kolikor morejo, samo da zmagajo njih kandidati. Priporočamo c. kr. ravnateljstvu drž. železnice v Trstu, da napravi red, in vse one, ki se proti uradnim določbam pregreše, najstrožje kaznuje. Opozarjamo še posebno na nerednost, ki se vrše pri progovzdrževalnem osebju v Sv. Soboti.

Vsi narodni časopisi so naprošeni, da blagovoljno ponatisnijo to notico.

Tirolec, ki psuje slovenske železničarje s čavi! V skladišču juž. železnice se nahaja neki uradnik, ki sliši na ime Casagrande. Ta človek, Tirolec, ima drzno čelo, ne samo, da delavce železničarje psuje s čavi, temveč si dovoljuje to psovko tudi napram nižjim in višjim uradnikom. Mi slovenski železničarji napovedujemo temu Tirolcu: ako ni postal pameten s tem, da je prekoračil 40. leto svoje dobe, mu hočemo posvetiti, da se vzlic temu, da je Tirolec, nekoliko spametuje. Na naši zemlji se kratko malo ne puščamo žaliti od nikogar! Če se gospod Casagrande ne more odvaditi psovke „ščavo“, ker mu uhaia ob vsaki priliki — pa poskrbimo že mi, da se iznebi te... razvade. Ako bi se mu pa pri tem zgodilo kaj neprijetnega, bo že moral to pripisati samemu sebi. Torej: pamet v roko — gospod Tirolec!!

Priprave za sprejem Ljubljancov. Sinočnji „Piccolo della sera“ javlja, da je oblast prepovedala namerovani kamoristični shod pod millim nebom pred južnim kolodvorom. Mi smo pa tozadevno doznali, da oblast italijanskega shoda ni prepovedala, ker ji sploh ni bil naznanjen! Italijani so torej napravili zopet enkrat veliko komedijo. Strašili so s praznimi toptovi!

No, naznanilo o napovedanem shodu je imelo svoj uspeh:

„Giovane Trieste“ in „Pro Cultura“ sta sklicala za sinoči sestanek, na katerem so se razdelile uloge posameznih ogorčenih „čtadinov“. „Alpina“, „Giovine Trieste“, „Olimpia“ in „Club Ciclistico“ so odgovorile za nedeljo namerovane izlete, ker bodo člani morali demonstrirati o prihodu ljubljanskih gostov. Kakor vse kaže, misli kamora jutri spraviti po konci vse, kar leze in gre, da rešuje „ogreženo“ patrijo. Ali so pajaci ti ljudje! Saj bi morali vendar pomisliti, da tujci, ki pridejo v mesto, puste tu mnogo denarja; mesto da bi se torej veselili gostov, jih odganjajo!

Opozarjamo ponovno naše ljudi, naj se zberejo na južnem kolodvoru že ob 8 zjutraj, ker vlak z Ljubljanci pride že ob pol devetih in ne kakor javljeno, ob pol desetih.

Tragična smrt vrednega moža. Iz Škedenja: V predminuli noči je v plavžih kranjske industrijske družbe prijel stroj delavca Jakoba Godino in ga raztrgal, da je ostal mož mrtev na licu mesta. Pokojnik je bil priprost mož — ali pošten in vreden mož in v narodnem pogledu kremenjak. Zato in pa radi tragičnega načina, kakor je pokojnik sklenil svoje življenje, je ta nesreča pretresla vse naše ljudstvo. Splošno in globoko sočutje se obrača očetu ponesrečenca, ki je pred kratkim praznoval svojo zlato poroko. Res tragično naključje! Pred kratkim pravi narodni praznik v največje zadoščenje vrednemu starčku, sedaj pa žalovanje po na tak krut način izgubljenem sinu.

Pogreb se bo vršil danes popoldne ob 4.30.

Slovansko delavstvo! Prejeli smo: Z ozirom na to, da je vlada, kakor že znano, prepovedala popoldanski obhod, je vložila „Nar. del. organizacija“ prošnjo na pristojno mesto, kjer je dobila dovoljenje, da se bo vršil odhod lahko izpred gostilne „Kosič“ pri Sv. Jakobu, ul. Sv. Marka 19, po ulici Sv. Marka okoli cerkve na veselični prostor k „Jadrani“. Manifestacijski shod v „Nar. domu“ je dovoljen, dovoljen pa ni pred „Nar. domom“ in to z ozirom na promet. Sprejem Ljubljancov je dovoljen istotako.

Opozarjati pa moramo, da dospejo Ljubljanci že ob 8.30 zjutraj v Trst, južni kolodvor. Za to je potrebno, da se zberejo, slovanski delavci, že ob 8 zjutraj pred južnim kolodvorom, da nam nasprotniki, ki sklicujejo ravno tam protestni shod, vzamejo prostora. Popoldne bo zbirališče pred „Kosičem“ pri Sv. Jakobu in sicer točno ob 3 popoldne. Ob 4. pop. pa prične velika ljudska veselica pri „Jadrani“. Slovansko delavstvo! Jutri ob 8 zjutraj na južni kolodvor! Vsak naj se vede mirno! Hočemo manifestirati dostojno in mirno. Mi ne izzivamo, pač pa je naša odločna zahteva, da se tudi nas pušča pri miru. Manifestirajmo jutri kakor izobraženi, kakor zavedni delavci!

Iz Škedenja smo prejeli: Obletnica zastave pevskega društva „Velesila“ v Škedenju se bo vršila, — kakor že davno določeno — prihodnjo nedeljo popoldne. Ni torej resnična vest, ki jo je priobčilo v „Edinosti“ strokovno tajništvo NDO, češ, da je „Velesila“ radi petietnice NDO odložila svojo prireditev. Ni mogla tega radi zapoznele letne dobe, kajti nastopila nedelja

Dne 8. septembra t. l. velika PEVSKA SLAVNOST o priliki 25-letnice pevskega društva „Hajdrih“ na Proseku

je že okupirana po veliki pevski slavnosti na Proseku. Ker bi mogla omenjena, resnici ne odgovarjajoča vest širokovnega tajništva provzročiti našemu društvu materialno škodo, opozarjamo, da se bo prireditel v „Velesile“ vršila v nedeljo. — Povdarjamo pa še enkrat, da so razmere tako nanesle, kajti nikdo ne more našemu društvu odrekati priznanja, da je vsikdar — če je bilo le možno — šlo bratskim društvom na roko ter nastopalo na njihovih prireditvah.

Gorenjska papirnica in knjigotržnica se je preselila v nove krasne prostore v ulici Caserma nasproti kavarni „Commercio“. Trgovina se odpre zopet danes zvečer.

Opozarjamo vse, da se udeležijo v obilnem številu slovesnega sprejema ljubljancov, ki dospelo s posebnim vlakom v nedeljo dopoldne ob 8.36 in ne ob 9, kakor je bilo prvotno nameravano. Torej bodite vsi že ob 8 in pol na južnem kolodvoru.

Mednarodne konjske dirke na Montebello. Jutri, v nedeljo 1. sept., se prično na urotnem dirkališču Montebello konjske dirke v trab.

To bo drugi letošnji „meeting“ (sesta nek) tega športa, ki je našel pot v vse sloje tržaškega meščanstva.

Prijatelji športa pridejo na svoj račun že radi vdeležbe mojstra Barbeta, ki je letos dosegel rekord s zmago v dveh evropskih „Champions hip“, t. j. v Faenzi in Badenu pri Dunaju, in to s svojim ameriškim žrebcom „Cordero“. Tudi jutri, na dirki „Premio Rossi“, bo skušal izkazati se prvaka, kar mu bo po precej otežkočal drugi mojster-vozač, g. Egisto Tamberi, ki bo vdil francoskega konja „Fred Leyburn“. Ta ima precejšno gotovost, da izide iz te borbe kot zmagovalec, ker je takorekoč za to dirko prihranjen. Začetek dirk je ob 2 pop.

Dne 15. septembra se bo vršila slavnostna otvoritev otroškega vrta pri sv. M. Magdaleni zgornji. Pri sv. M. Magd. zgornji sprejema darove za kolo sreče g. Merlakij M. gostilničar pri Tirolcu in postrežnica otrošk vrta, g. Primožič.

Magdalenci! Odbor C. M. podružnice je poštvalno delal, sedaj pa mu pokažite svojo hvaležnost s tem, da pomagati naši in svoji podružnici, da bo njena slavnost uspela čim lepše. Storitve tudi vi svojo dolžnost in darujte ter nabirajte vsakovrstne darove za „kolo sreče“!

Gorenjska Sokolska župa naznanja, da je povodom izleta dne 15. avgusta ostalo na Bledu 6 moških pelerin, 1 ženska modra pa je bila zamenjena. Dotičniki, ki pogrešajo pelerine naj se obrnejo na „Sokola“ na Bledu.

Tržaška mala kronika.

Trst, 30. avgusta 1912.

Človeška beda. Včeraj jutro so dospeli z lloydovim parnikom „Meran“ iz Soluna v Trst tri hercegovinske mohamedanske rodbine. Te rodbine so štejele skupno 24 članov: moških, žensk in otrok. Med vožnjo je ena ženska rodila dečka, dočim je neka šestletna deklica padla 12 metrov visoko in si pri tem razbila kost na črepinji. Krovni zdravnik je pomagal ranjeni deklici, ter ji tudi rešil življenje.

Ti ubogi ljudje odpotujejo danes v Mostar, a ker jih ni hotel nihče sprejeti pod streho, so jih začasno nastanili na dvorišču redarstva.

Aretacija na krovu? Včeraj jutro so aretirali na Lloydovem parniku „Graz“ 34-letnega železnega stružarja Stanislava Galla, iz Biale na Ogrskem, pristojnega v Piatkovo na Ruskem Poljskem, ker se je ukraedel v Patrasu na Grškem brez listka na parnik in s tem oškodoval Lloydja za 100 K. Nepoboljšljiv. Aretovan je bil včeraj v javnih morskimi kopeli pri svetilniku zloglasni 20letni žepni tat Albino Zbona, doma iz Gorice, ki je bil že nešteto krat obsojen radi tatinskih poskusov, izvršenih v rečenih kopelih.

Svedrovci zopet na delu. V noči od četrtka na petek okoli 3 in pol po polnoči je neki redar opazil, kako sta se dva moža odstranila iz lokala parobrodne družbe „Istria-Trieste“ na obrežju dei Pescatori. Redarju sta se moža zdela takoj sumljiva in zazdelo mu se je, da se gre za vlom. Zato je sledil obema omenjenima individuumoma. Ko sta onadva to opazila redarja, sta takoj začela bežati. Redarju se je posrečilo, da je vjel enega obeh „komparetov“. Bil je to 25letni slaboglasni Anton Maraspino iz Pirana, že večkrat kaznovan radi tatvine in drugih deliktov. V prostore ime novane parobrodne družbe je prišla takoj policijska komisija, ki je dognala, da sta zločinci napravila v blagajno 12 cm široko luknjo. Bržkone sta se pa vstrašila radi pozne ure in zato pobegnili. Pri blagajni so našli en ameriški sveder, eno dleto, 5 svedrovih konic, eno električno žepno svetilko in eno žepno ruto. V blagajni je bilo 20.000 K. Aretirani Maraspino je leta 1911 v Trstu v ulici di Crosada izvršil zločin ubojstva, a je bil od porotnikov oproščen, ker so ga psihijatri proglasili neodgovornim.

Na vprašanje, kdo je bil oni njegov tovariš, ki je pobegnil, je Maraspino dejal, da ga ne pozna. Sesal se je bil z njim slučajno na predvečer in na njegovo vabilo je šel z njim vrtat blagajno.

Društvene vesti

Tržaška sokolska župa
V nedeljo, dne 1. septembra ob 8. uri dopoldne se vrši v telovadnici Sokola v Trstu seja župnega vaditeljskega zbora s sledečim dnevnim redom:
1. Priprava za III. vsesokolski zlet.

2. Redna telovadba župnih vaditeljskih zborov.

3. II. župni vaditeljski tečaj.

4. Naše stališče glede javnih nastopov.

5. Proste vaje članic.

6. Slučajnosti.

K polnoštevili udeležbi vabi

Ambrožič, nač. TSŽ.

Telovadno društvo Sokol v Trstu.

I. javnega nastopa našega odseka v Barkovljah se udeležimo v kroju. Zbirališče v Barkovljah „Narodni dom“ ob 3. uri popoldne.

Iz Trsta se odhaja ob 1/3 s tramvajem izpred „Narodnega doma“. Odbor.

Sokolji! Za jutrišnji Sokolov nastop v Barkovljah je zbirališče Sokolov ob 3 popolu dne pred „Narodnim domom“ v Barkovljah.

V nedeljo dne 1. septembra se bo vršila na Opčinah velika slavnost kol. društva „Balkan“. Spoed obsega petje, ples, godbo in slavnostni govor. Kdor se zanima za ta šport, naj pride v nedeljo na Opčine!

Sportni klub „Helios“ pri Sv. Jakobu priredi 22. septembra t. i. prvo narodno pešdirko, tekanje na eno angleško miljo (1609 m) in koračnico 3 km z lepimi da rili. Opozarjamo torej diletante teh športov, da se vpišejo čimprej. Vpisuje od danes naprej g. L. Čehovin, slov. brivec, ul. Sv. Marka 4. Natančnejša pojasnila se dobivajo v klubovih prostorih.

Streljanje na tarčo v Bazovici. Prvo primorsko vojaško veteransko društvo. Ces. F. J. I. v Trstu priredi v nedeljo 1. IX. 1912 v strelni vaji za cesarsko glavno streljanje dne 6. X. 12.

Pri tem cesarskem glavnem streljanju je razdele najboljšim strelcem razna odlikovanja.

Začetek ob 10. uri predp.

Pri streljanju dne 4. VIII. 12 je bila vdeležba nepričakovano velika in se je od dalo povprečno 1800 strelcev, — od teh 300 od novincev s prav dobrim uspehom (Pouk v streljanju za novince je na strelišču brezplačen).

Prijatelite streljanja, goste in prijatelje društva vabimo najljubše, da se vdeležijo s svojimi družinami tega streljanja.

Nar. del. organizacija.

— Ženska skupina NDO pozivlja vse trž. slov. žensktvo, da se udeležijo v častnem številu slavnosti NDO o priliki njene petletnice. Posebno se pozivlja članice ženske skupine NDO. Odbor ženske skupine NDO v Trstu.

— Posredovalnica dela NDO išče več mizarjev.

— Skupina mestne plinarne NDO sklicuje za danes točno ob 6 zvečer zelo važen sestanek v društvenih prostorih, ul. Sv. Marka 19. — Prosim, agitirajte pridno, da bo udeležba velika, kajti dnevni red je silno važen. Predsednik.

— Zidarji! Jutri se razvije vaša zastava! — Delavci, tovariši! Nabavite si društvene znake, ki se dobivajo v uradu NDO ulica Sv. Frančiška 2 po 50 vin. kos.

— Skupina Lloydovega arzenala NDO naznanja, da priredi koncem septembra veselico v gostilni „pri Tirolcu“.

Vesti iz Goriške.

Iz Ajdovščine. Doba poletnih veselice se bliža svojem koncu. Širok naš domovine se je vršilo letos nešteto lepih prireditve, le naš trg je prednjačil s spanjem pravičnega. Da se pa otresemo nekoliko te raspanosti, priredi naš „Sokol“ dne 8. septembra t. i. veliko veselico z javno telovadbo. Ob koncu sezona hoče torej „Sokol“ pokazati, da ni spal, ampak da je „Sokol“ izvrševal svojo nalogo bodisi v zmi ali poletju, kar je sicer že doma pokazal s svojim sodelovanjem na različnih letošnjih slavnostih. Že zato in ker bode to ena zadnjih letošnjih veselice na planem, pričakujemo obilne udeležbe. Poleg telovadnih točk bode preskrbljeno tudi za telesna okrepčila v raznih šotorih. „Kolo sreče“ bo „delalo“ neumorno na korist srečnih dobiteljev. Za mlade in

Zdravniška zbornica za pokneženo grofijo Istrsko
Št. 49/1912.

POZIV.

Pozivljajo se vsi kolegi, da vprašajo informacije pri zbornici, predno natecujejo za mesto zdravnika pri sekciji Matulje bolniške blagajne v Voloskem.

Pula, 23. avgusta 1912.

Od predsedstva zdravniške zbornice za pokneženo grofijo Istrsko.

Predsednik:

Tajnik:

Dr. Devescovi I. r.

Dr. Mantovan I. r.

Paroplovna družba D. Tripčević & Ci. Trst

Ekspresno Trst-Benetke in nazaj

po morju.

Prevoz v 3 urah s krasnim in zelo hitrim parnikom na turbine

s tremi vijaki

„VENETIA“

s tremi vijaki

opremljenim z vsem modernim komfortom ter s saloni I., II. in III. razreda.

URNIK:

Odhod iz Trsta:	Prihod v Benetke:	Odhod iz Benetk:	Prihod v Trst:
Ponedeljek 8 predp.	11. predp.	Ponedeljek 2 pop.	5 pop.
Torek 8 "	11. "	Torek 2 "	5 "
Sreda 8 "	11. "	Sreda 2 "	5 "
Četrtek 8 "	11. "	Četrtek 2 "	5 "
Petek 8 "	11. "	Petek 2 "	5 "
Sobota 8 "	11. "	Sobota 2 "	5 "
Nedelja 8 "	11. "	Nedelja 9 "	opolnoči.

VOZNE CENE:

Iz TRSTA:

Tja: I. razred K 12-40; II. razred K 8-40; III. razred K 5-40.

Iz BENETK:

Tja: I. razred Lir 13—; II. razred Lir 8-50; III. razred Lir 5-30.

Tja in nazaj (veljavno 15 dni)

I. razred K 18-50; II. razred K 12-50; I. razred Lir 19—; II. razred Lir 13—; III. razred K 8-20, III. razred Lir 8-50.

Nedeljski izlet Trst-Benetke in nazaj:

I. razred K 12—; II. razred K 9—; III. razred K 6—.

FINA BUFETNA POSTREŽBA.

Vožni listki se prodajajo: V TRSTU: pri Mandel & Co, menjalnica, Borzni trg št. 12; P. Christofidis, potovalna agencija, Hotel de la Ville; Urad za potovalce Avstr. Lloydja. — V BENETKAH: pri Radonichich fu D. Piazzeta San Marco; Agencija Avstr. Lloydja, Riva Schiavoni. — Listki se razun tega lahko kupijo tudi v družbini kočiji v Trstu na pomolu S. Carlo — v Benetkah v Bacio San Marco.

Prva vožnja je začela 30. avgusta z odhodom iz Trsta ob 8. predpol.

Pridržan preklie in premembe ob vsakem času, brez obvestila in odgovornosti.

ČEVLJARNICA Valentin Čeh

Trst, ul. G. Carducci 40.

Prodajalna s delavnico vsakovrstnega obuvala za moške in ženske ter otroke.

SPREJEMAJO SE NAROČILA PO MERI.

Cene zmerno. Svoji k svojim!

UMETNI ZOBJE

Piombiranje zobov

Izdiranje zobov brez vsake bolečine

Dr. J. Čermák V. Tuscher

sobozdravnik konces. zobni tehnik

TRST

ulica della Caserma šte. 13, II. n.

Dr. PEČNIK

je od 15. julija do 10. septembra odpotoval in ordinuje

na BLEDU (Gorenjsko)

dvorec Titania.

G. de VECCHI

naslednik A. FONDA,

Trst, ulica del Bosco št. 17.

Zaloga sena, krme in otrobov.

Seno I., slama, ogersko seno,

benetški otrobi, otrobi št. 84.

JOSIP BABIČ - Trst

via San Marco št. 12.

Priporoča svojo na novo prevzeto in urejeno

GOSTILNO

Toči se vipavsko belo vino, istrsko

črno, opol dalmatinski, vermut, marsala.

Kuhinja domača vedno na razpolago

— 2 gorkimi in mrzlimi jedili. —

PISARNA

Telefon 17-66.

Telefon 17-66.

Dr. Ferdinanda Černe-ta in Dr. Josipa Mandić-a

preselila se je

v ulico Caserma šte. 8, I. nad.

Za vsa žitna polja, travnike, pašnike, umetne travnike, vrtove, vinograde je

Tomaževa žlindra

ZNAMKA

ZVEZDA

najbolje in najcenejše umetno gnojilo, da se obvarujete pred ponarejanji, ki se večkrat ponujajo, pazite pri nakupu vreče, da je zraven varstvene znamke natisnjena tudi percentualka vsebine fosforičnega antrida in pa svinec z natisnjeno znamko „Zvezda“. Glede uporabe Tomaževe žlindre in zaponudbe obrnite se na edine razprodajalce

Ermanno Tureck & Co., Trst, ul. Sanità 8.

stare srbopetnike bo postavljeno plesišče. Smehaželni udeleženci bodo imeli še različnih zabavnih točk na razpolago, da si lahko razširijo svoja pljuča in grla. Vse to se bo vršilo na obširnem občinskem travniku; v slučaju neugodnega vremena pa na dvorišču in v dvorani g. Bratina. S to prireditvijo bo združeno dobro s koristnim, namreč „cvetlični dan“, s sodelovanjem obeh podružnic C. M. D. Ker je čisti dobiček namenjen našim tako važnim narodno vzgojevalnim institucijam, je slavno občinstvo že sedaj uljudno naprošeno, da bo naklonjeno tej novi prireditvi z obilnim nakupovanjem cvetlic.

Nemiri v Korminu. Petnajst fantov iz Medane je prišlo na nabor v Kormin z dvema slovenskimi zastavami. A nekaterim korminskim petelinom to ni bilo všeč in začeli so jih dražiti in nadlegovati iz daljave, kakor je njih navada. Fantje so zapeli slovensko himno, ki je priključala tudi žandarje. Ti so jih opominjali, naj bodo mirni, a ko so še nadalje peli, so jih vse uklenili in gnali v zapor. Popoldne so jih zopet izpustili in pridružilo se jim je še trideset medanskih fantov. Sledili so jim zopet korminski kričarji, katerih korajža je pred tako množico zdravih pestil zlezla v hlače. Zapeli so zopet, klicalo se je zopet žandarmerijo na pomoč, a ko je ta prišla, se je že razlegala slovenska himna nad Korminom veličastno opominjajoča, da je doba „ščavov“ že minula.

Najlepši dogodek pri vsej historiji je bil pač, ko sta hotela dva korminska policaja strgati petdesetim fantom slovensko zastavo iz rok, škoda da nima „Ilustrovani Tednik“ nobenega fotografa v Korminu.

Knezonaškofijski konvikt v Gorici. Naš sedanji knezonaškof je uresničil vročo željo kardinala Missie in dal je nemški tvrdki dva milijona na razpolago, da sezida ta konvikt in prostore za gimnazijo. Tvrdka iz Monakovega je v treh letih zgradila silno pristno tevtonsko stavbo na prijaznem griču jednega izmed najlepših krajev goriškega okoliša. Med vilami, vrti in nasadi izgleda ta palača kot velika kasarna, impozantna sicer, a kasarna vendarle, da damo nekako primer, kakor da bi postavili vaš grand-hotel Excelsior med hišice kake prijazne vasi.

Oporekalo se nam bo, da je zgradba jako praktična in v notranji ureditvi dovršena, a naše mnenje ostaja, da ne spada taka germanska arhitektonika v naše kraje in v tako okoliščino, da so z njo bavarski inženirji vsadili smreko med nasade oljk in lovora. Razun tega bi radi opomnili kompetentne kroge, da ni bilo ravno treba klicati tuje tvrdke k nam, ko je pač vsem znano, da so naše stavbene firme za taka dela ravno tako sposobne kot one.

Sedaj so se nastanili v tem zavodu patri jezuiti, ki že razpošiljajo na vse strani prospekte. Za sedaj bodo gojenci obiskovali državno gimnazijo v Gorici, a čim bo možno, preskrbe lastno gimnazijo s pravico javnosti. Ta bo torej četrta gimnazija v Gorici poleg slovenske, italijanske in popolnoma nepotrebne nemške.

Vesti iz Istre.

Iz Pule. (Raznoterosti). Predzadnja številka „Naše Sloge“ je bila zaplenjena radi članka, ki je razpravljal o potrebi hrvaške porote v Rovinju. Cenzura v Pulji ne dopušča nikake kritike o javnih organih, kakor da bi bili ti ljudje noli me tangere.

„Edinost“ je že javila, da je oblast v Pulji razpustila dve italijanski društvi ter odredila izgon nekaterih članov teh bivših društev. Ob enem pa je policija dala zapreti kinematograf Minerva, dočim je vojaška oblast prepovedala vsemu vojaštvu obiskovanje kavarne „Al Commercio“, ki se nahaja poleg rečenega kinematografa in ki je shajališče najbolj razgretih italijanskih glav. Ali vse to so le palijativna sredstva, ne-sposobna v to, da bi definitivno ozdravila bolezen. Proti iredenti je le eno res vspešno sredstvo in to bi bilo: pametna, domačemu slovenskemu elementu pravična politika. — Temu elementu ne treba nikake protekcije ali favoriziranja; zadoščala bi svoboda razvoja v smislu državnih temeljnih zakonov — in po tem bi morala biti menda uravnana tudi vladna politika — in moč iredente v Pulji bi bila kmalu zlomljena.

„Edinost“ je že javila, da so bili poslani razgrajati v Pulji — s še bolj slavim bivšim občinskim tajnikom Cossaro na čelu — sodno kaznovani radi nespodobnosti, ki so jih uganjali na železniški postaji v Kanfanaru. Može so se pritožili in se je vsključna razprava vršila dne 14. t. m. pred okrožno sodnijo v Rovinju. Sedaj bodo menda zadovoljni, ker so si stvar poboljšali — okrožna sodnja jim je namreč prisodila večjo mero!

Dne 4. septembra pa se bo vršila pred isto okrožno sodnijo razprava proti „Naši Slogi“ radi žaljenja časti. Toži jo znani galežanski mogotec Petris, ker ga je spravljala v zvezo z glasovito puljsko afero. Značino za tenkovestnost tega moža, da toži, ko se vendar proti njemu vrši sodna preiskava, ki je v zvezi z dogodki na občini puljski! Po vsem tem moramo biti radovedni na izid razprave proti „Naši Slogi“.

Razpisan štipendij. Namestništvo razpisuje en državni štipendij v znesku 400 K za siromašne istrske mladeniče, ki nameravajo obiskati trgovsko šolo v Splitu.

Italijanski korespondent več več jezikov ter pisarniških poslov sprejme vanko službo v pisarni tudi na deželi. Ponudbe „Vojašine prost“ na Inzeratni oddelku Edinosti. 1825

Oddam več mehlovanih sob s brano, okna na ulico. Ulica Andrea Rapiccio št. 5, vrata 2, pritličje. 1826

Iščem čevljarskega pomočnika za žensko delo. Ulica Barriera vecchia št. 40. 1827

Knjigovodja več deželnih in nemškega jezika, išče službo. Ponudbe na Inzeratni oddelku Edinosti pod št. 99. 1828

Tujec se želi seznaniti z gospodično ali mlado vdovo v svrhu ženitve. Ponudbe pod „Tujec“ na Inzeratni oddelku Edinosti. 1414

Vino. Kletarstvo v Pobjegih ima še na razpolago raznih vrst vin in sicer refosk, brgunder, raznih belih finejših in domačega tropinovca. 1753

Maslo! Vsek dan sveže govtje maslo 5 kg po pošti K 9 — franko po povzetju pošilja Matrai Armin, Budapest, Rombach-ut. 6. 1809

Mizar prodaja zeksno sobo, incizirano, motno polirano, solidno delano. — Naslov pri Inzeratnem oddelku Edinosti. 1805

Iščemo zanesljivga dečka poštenih staršev za postrežbo v pisarni in za vnovčevanja. Lastnoročno pisane ponudbe s spričevali: Trst, glavna pošta, predalček 211. 1806

Na prodaj prazni sodi vsake vrste od 1 do 50 hektolitrov po jako nizki ceni. Vrhu tega 8 bednjev od 50 hektolitrov. Naslov: Kaverna „Miramar“. 1787

Vinske sode vsake vrste imam na prodaj, Gregorič, ulica dell'Olmo 3. 1775

Na prodaj so okna, vrata, strešniki, stopnice in več drugih stvari. Ulica Campanile št. 13, nasproti Ponterosso. 1789

ODVETNIŠKA PISARNA
Dr. Fr. Brnčić-a in Dr. M. Pretner-ja
v Trstu, ulica Nuova št. 13, II.

sprejme
izurjenega stenografa-
strojepisca

veščega slovensko-nemškega jezika.
Italijanščine večši imajo prednost.
Nastop službe 1. oktobra. Plača po dogovoru.

NUOVO
Hôtel Provinciale
(Novi deželni hotel)
Trst, largo Santorio 4 (Farneto).
40 sob, električna luč, ves komfort,
stroga snaznost. — Cene zmerne.
ALOJZIJ SKERL.

Dva delavca
se rabi za gramozolom!

Prosilci za delo morajo biti zdravi, poštene in zavedni Slovenci.

Prednost imajo oni, ki so izurjeni tudi v izdelovanju cementnih izdelkov.

Stanovanje brezplačno. — Ponudbe sprejema gosp.

Peter Strel - Mokronog
(Dolenjsko).

Škladišče kož
za čevljarje
Lorenzo
Gaggianelli
se je preložilo
iz ul. Caserma 11
v ulico S. Lazzaro št. 17.

Podpisani naznanja slavnemu občinstvu, da

se je preselil
v ulico Belvedere 57
ter se priporoča za obilen obisk.

Anton Novak, brivec
prej v ul. Sette Fontane 13.

Svoji k svojim! Svoji k svojim!

Mehanični zavod
za cementno industrijo
ARTURO MAYER, Tržič (Monfalcone)
z uradom v Trstu, ulica S. Carlo 2 (TELEFON št. 20-93)
proizvaja in prodaja po konkurenčnih cenah
Polne in prevrtane skaline, cevi za kanalizacijo in za dovode in odvode, krovne skrli, stopnjice itd.
Ploščice za podove, enobarvne, risane in za terase. Zelo močni kamenčki za tlakovanje. — Koncesijonirane posebnosti:
Brušene ploščice za preylako in ploščice iz bisernice.

Fran Rupnik
krojaški mojster
naznanja cenj. odjemalcem in slavnemu občinstvu, da se je preselil iz ulice
Felice Venezian
v ulico Geppa št. 10
I. nadstropje
ter se priporoča naprej vsem dosedanjim odjemalcem in sploh vsem Slovanom.

Alojzij Boik
Trst - ulica Belvedere št. 3 - Trst
Trgovina dellikates,
kolonijalnega blaga in jestvin vseh vrst. Blago vedno sveže in prve vrste. Razpošilja se tudi po pošti in dostavlja na dom.

BRIVEC
Andrej Rojic
TRST - ULICA ACQUEDOTTO št. 20.
Higijenična in dobra postrežba. Se priporoča za obisk.

ZDRAVNIK
Med. Dr. Karol Perničič
ordinira od 11-12
Trst, ulica Bonomo 3/II. (nasproti Dreherjeve pivovarne).

Prva jugoslovanska
tovarna glasovirjev **Anton Pečar**
Trst — via Farneto št. 42 — Trst.
Izdeluje, popravlja, uglašuje, menjuje glasovirje, pijanine itd.
Delo točno. Cene nizke.

POZOR VSI! Predno kupujete, morate vsi obiskati dobroznano trgovino narejenih oblek
Vittorio Piscur, Trst
ulica Arcata 1, zraven gost. „All' antico ussaro“.
NB. Prosi se, da se trgovina ne zamenja z drugimi. **POZOR VSI!**

MICHELE ZEPPAR Trst, ulica San Giovanni 6 in 2
TELEFON št. 11-85
Podružnica v Zadru.
Zaloga
majoličnih peči in štedilnikov (Sparherd) lastnega izdelka.
Edino zastop. tovarne majoličnih peči: Carl Mayer's Söhne, Blansko
Izbera plošč
za stene kakor tudi za štedilnike, majole, peči izdelane za trajen ogenj, uporabljive tudi na plin. 372

Matija Bulić
priporoča cenj. občinstvu
svojo gostilno „Ai buoni amici“
ulica Belvedere št. 39,
točilnico vina in piva
z raznimi mrzlimi jedili
v Trstu, v ulici Benvenuto Cellini št. 1.
gostilno „Al buon Almissan“
v Rojanu, ul. Montorsino 3,
točilnico vina v Barkovijah
(Bovedo), ul. Perarolo št. 342
(hiša Ščuka).
Teči se prvovrstno dalmatinsko črno, belo in opolo vino iz Omiša ter pivo.

Trgovina oblek
AL GRAN MERCURIO
se je preselila
v isto ulico nasproti št. 8.
Obleke za može in ženske
po izvaereno nizkih cenah.